

Jõhvis
Turuplats Nr. 1.
Telefonid Nr. 4 ja 79.
Toimetaja kõnetunnid
kella 11—1.
Talitus avatud 9—6.

Kuulutuste hinnad:
Kuulutuse küljel 3 senti
m/m ühel veerul tekstis
8 senti m/m ja lehe
eesotsas 6 senti m/m.

ALUTAGUSE ELU

Jõhvi ja Alutaguse häälekandja

Nr. 42. (91.)

Jõhvis, neljapäeval, 16. aprillil 1931.

Tellimisehind postiga
3 korda nädalas.
Kuu 60 senti, 3 kuud
175 snt., 6 kuud 340 snt
12 kuud 6 kr. 75 senti
Üks kord nädalas iga
kuu 20 s., 3 kuud 60 s.
6 kuud 120 s., 12 k. 240 s
Tellimisi võtavad vastu
kõik postkontorid ja
postilagentuurid.

II. aastatait.

„Alutaguse Elu“

toimetavad kõige paremad ajakirjandus-
likud jõud provintsist Kaastöölised kõigis
keskkohades, Kõhla-Järvel, Mäetagusel,
Kuremäel, K.-Jõul, Püssis, Iisakus, Narvas.

Metsik terror Ingerimaal.

Kollektiiviseerimist toimetatakse vastu rahva tahmist kõige julmima sunduse ja terroriga. — 7000 inger-
last lihtsasti sõjariisteks salakadest kodust välja ja saadeti põhjamaile. — Ka raudadele, lastele ja haigetele
ei heidetud armu.

Ingeri sündmused Soome valitsuses harutisel.

Ingerlaste Soome toimikond on ot-
ustanud avaldada välismaa ajakirjan-
duses järgmise teadaande: „Ingeri toim-
ikond, harutades 12. aprillil peetud koos-
olekul Nõukogude valitsuse jamme põllu-
majanduse kollektiiviseerimisel Lenin-
gradi kubermangu soomlaste (ingerlaste)
teisel, konstateeris, et jeda kollektiivisee-
rimist toimetatakse vastu rahva taht-
mist, kusjuures tarvitatakse kõige jul-
mimat sundust ja terrorit. Muu seas on
viimastel päevadel Leningradi ümbrus-
konnas ingerlasi õhketi ootamatult wan-
gistatud üle 7.000 isiku, nende hulgas
mehi, naise, lapsi, rasku ja isegi haigeid.
Neid kodust välja kihutades on neid ajeta-
tud külmadesse laubawagunitesse ja
jaadetud koola poolaarele ning muu-
desse põhjapoolsetesse piirkondadesse.
Neilt on wägilahelt ära wõetud nende
kodud ja muu warandus. Niijugune jii-
dametu, meie rahwast laastaw tegevus
on jeda hämmastawam, et need õnne-
tusse ja kirjeldamatusse wiletsusse tõu-
gatud inimesed ei ole annud mingit

põhjust endi tagatistamiseks. Ja jama
Nõukogude valitsus on 1920. aastal
Eartu rahulepingut sõlmides annud
Ingeri rahwale töötuse rahwusliku oma-
walitsuse kohta. Protesteerides Nõuko-
gude walitsuse jurweabinõude vastu,
põrjab Ingeri toimikond inimliku kaas-
tunde ja abi poole: Kuidas huttumaid!“

Nagu „Njan Sana“ wälisministri
Njro Kostijelt kuulnud, on Ingeri sünd-
mustele oma tähelepanu pööranud ka
Soome walitsus. Küsimust on harutatud
walitsuse koosolekul laupäeval ja pü-
hapäeval. Walitsuse otsustest pole mi-
nistri joominud efsalgu awalikkusele tea-
leid anda.

Ingeri toimikond teatab Ingeri wi-
imaste sündmuste ühtlasest järgmis-
teisel lihamõtte pühal, kella 2 ajal õhketi,
allatast sõjariisteks jalgad hult pere-
tondi Põhja-Ingeris, Kääppla ja Kello
waldades, ajades inimeste nende kodudest
välja, wiies neist oja Wylloja jaama,
oja teistesse raudteejaamadesse. Neis

raudteejaamades paigutati inimesed tan-
bawagunitesse. Armu ei antud kellegile.
Wägivaldselt ärawiitude hulgas on roh-
kesti kuni 70-aastaseid rasku ja woodi-
test väljaetud haigeid, keda regebel
raudteejaama weeti ja seal wagunitesse
tõsteti. Samuti oli ärawiitude hulgas
isina wäitjaid lapsi. Kulutulena jellest
juhtumistest külasti külasse lewinud teade
kihutas kohale suure hulga tuttanuid ja
jagulasti. Sõjariisteks wahid ei lastud
ijegi jumalagajamisteks kedagi lähedale.
Sõda, wiletsus ja lootusetus on kirjeldas-
mata. Kuinõrt täieline jeejugune aju-
jacht on olnud, näitab tõjasti, et Kello
wallast Wirtkila külast, kus üldse umbes
50 majapidamist, on välja kihutatud
terwelt 17 perefondi. Samajugune aju-
jacht on toime pandud Toijomas, Wuoles
ja paljudes teistes kohades, kus ühe 50
jootsul on ära wiitud umbes 1.000 in-
imest. Wäljatihutatult riisutakse köit
warandus. Kõiges Nafuli ja Jriinowta
teejari jaamades ootawad tühjad kauba-
wagunid nusi koormaid.

N. Antropow †.

Teisipäeval õhtul suri 68. a. wanu-
ses Narwa wene gümnaasiumi endine
insp. Konstantin Antropow.

N. Antropow on sündinud Wene-
maal, Wladimiri kubermangus, talupi-
daja pojana. Oppis Peeterburi kehtkoolis
ja lõpetas Peeterburi ülikooli füüsika- ja
matemaatika-otakonna. 1888. aastal ajas
Narwa naisgümni. õpetaja kohale, kuist
lõps 1891. a. Narwa poeglaste-gümnaa-
siumi õpetajaks; wiimastel kohal teenis
kuni 1928. a. ja lõps siis pensjonile.
Wene gümni. inspektori kohal oli ta
1924. aastast alates.

Elatanud koolimees andis weel pen-
sionil oletu ajal wene gümni. tunde ja
oli abiks direktoril. Võpilikult lahkus ta
koolipõllust nullu sügisel.

N. Antropow pidas Narwas õpetaja-
ametit 42 aastat. Teda tunti õiglase ja
teatavalis inimesena, oli armastatud
õpilaste ja kaasõpetajate poolt. N.
Antropowi lapjed teeniwad Narwas,
poeg on praegu linna kooliast.

Kadunu maamulda jängitamine on
teedel.

Pidajid wanglasje minekut rahaträhwiit paremaks.

Teisipäeval wõeti mahi alla Peetri
walla talupidajad Richard Klaas,
Mefander Kala ja Julius Luts.
Rahutõhtumist taristas neid selles, et nad
ei lastud õigel ajal tarjajaid kooli.
Meestel oli wõimalus taristust kanda
rahaträhwi näol, kuid nad otustasid
siiski wangimajja minna. Praegu olnemat
tõdde wahaeag, kuna „raha ei ole
wõtta kuisti,“ jeltajid talupidajad.

Heinaluhjamarargus Kalliweres.

Neil päewil on Kalliwere küla heina-
maal Mefander Wõhti heinaluht ära
warastatud. Rahjusaaja kedaht lahklus-
tada ei tea.

Sälle noore neiu kadumine.

Taluteenija läks Jõhwi kinno ja jäi kadunuks.

Teisipäeval teatati Jõhwi ametiwõi-
mudele, et Tammitu ajunduses N. Wil-
denau taluteenija Elfriede Kütt, 20 a.
wana, on 7. apr. jaadit kadunud. Tü-
rut lahkunud talust teisel lihamõttepühal,
et minna Jõhwi kinno. Pühade lõppedes
ei ilmunud tüdrukt talu ja nüüd pöörati

ametiwõimude poole, et jõuda selgusele
tüdruku kadumises.

See on teine juhtum, kus Jõhwi lä-
hedal jalapärastel on kadunud noor tü-
tarlaps. Paar kuud tagasi lahkus Wõstast
pri. Grüntshalt; teda pole tänini
leitud.

Kas talukohapidaja võib külakümniku kohuste täit- misest ära ütelda?

Katwere = Paide rahutogu liinitas
19. weebr. 1929. a. Jõhwi jaostonna
rahutõhtumiku otjuse, millega talupidaja
Anton Toomel oli jüüdi tunnistatud jels-
les, et tema loobus külakümniku kohuste
täitmisest, mis Jõhwi wallawalitsuse ot-
jusega 3. jaanuaril 1928. a. tema kui
Sompä külas, Jõhwi wallas ajawa ta-
lutoha „Paju nr. 14“ lahutaja peale
panti 1. jaanuarist — 1. juulini 1928 a.

Selle jüutee eest oli kodanik Anton
Toomel taristatud 50-lt rahaträhwiga,
matjüüduetujel aga ühe-kulise arestiga.
Mainitud otjuse peale andis Anton Toomel

mel kasjatjioon-kaebuse riigitohtjuse.
Nüüd, nagu riigitohtu otjusest näha, on
riigitohtus Jõhwi wallawalitsuse otjuse
3. jaan. 1928 a. jeaduslikult lugenud ja
sejufotjale ajunud, et kodanik Toomel
pidi wallawalitsuse otjusest täitma ning
külakümniku kohustuse enda peale wõ-
tma, mispäraht riigitohtus otjustas An-
ton Toomeli kasjatjioon-kaebuse jätta
tagajärjeta.

Sellest on näha, et kohapidajad ei
jaa külakümniku kohustuste täitmisest ära
ütelda, enne une omawolitjuse jeaduse il-
mumist ja jõusse astumist.

Sõbrad kalleid, sõbrad leppiid.

Wenelased püstitawad „sõbramehe poolest“.

11. aprillil napjutasid tats sõpra,
Jwan Kudrjawtjew ja Konstantin
Waltjew, Narwas Uuel liinil asuwas
restoran „Naroomas“. Napji mõjul tuli
meeste wahel sõnamahetus. Arritatud
olelus haatas J. Kudrjawtjew puusti ja
lõps jügawa haawa N. Waltjewile kae-
warde. Mehed kainestusid werb nãhes.
Pushtajata kuhus telefoniteel kohale taksi-
auto ja sõidutas haawatud sõbra Kalewi-
wabritu haigemajja. Nii näisiti jellega
lõppeawat, jelt haawatut ei tahtnud, et
sündmus lähets ametiwõimude kõrwu.

Teisipäeval läks juhustikut Kalewi-
wabritu haigemajja konstaabel, kes kuulis
juhtumist. Wahesjuhtumise kohta seati
tolku protokoll ja asja kopta alustati
juurdust. Üksikulamisel ei jüüdistanud
N. Waltjew J. Kudrjawtjewi.

Miafontjerdid Pimeaias algawad mai tekel.

Narwa linnawalitjuse andis Pime-
aias juwenuusika korraldamise eelolewal
juwel Narwa orfestrantide ühingule.
Orfestrjühiks on tutjutud „Estoonia“
orfestri kuge hra Viinew. Muusika
algab mailuu tehtpaigu ja lõpob septemb-
ris. Orfestri koosjettu on wõetud kõit
Narwa paremad orfestrandid, kes jääwad
juwe-kundeks tööda.

Õnuitaw tähipäikõhtu.

Mafirjanitad wõrkpallis kooliõpetajate
wastu.

Pühapäeval peetakse Narwa güm-
naasiumi wõimlas kõrw- ja wõrkpalli-
wõitlusi. Wõrkpallis kohtawad politjei
spordiring ja „Wõitleja“, Narwa aja-
kirjanitud ja kooliõpetajad, kormpallis—
politjei spordiring ja „Wõitleja“. Wõit-
luste algus on kell 5 p. l.

Murdwargus N. Jõejus.

Neil päewil on Narwa-Jõejus Mef-
jander Mõhowi eluforteris, mis ajub
S. Wõotji täu. nr. 12, pandud toime
murdwargus. Wargad on wiinud kaasa
wähemaid asju.

Kiri pool kunn teel,

mille jalatäija tatats
kake tunniga!

30. märtsil j. a. jaatis üts Narwa
ametiajatus kohapealse ametnikule
Wäitilla kire iseloomuga kirja. 13. fip.
jaabus adressaabile kiri Kõjona posti-
agentuuri kaudu kätte. Seega ftiis oli
ametlik kiri 14-päewalise rännaatu tei-
nund teel, mille jalatäija tatats kake tun-
niga!

Leiti fortteris furnult.

Linawabritus tafarm nr. 15 — 12
elaw Eydia Dõjipow leiti oma forte-
ris furnult. Laip toimetati wabritu haig-
la lahjamisefambri, kuna furma põhjus-
te selgitamisteks alustati juurdust.

Wendade Poljakowide wallas- wara ofsjonil.

15. aprillil kell 10 hommikul läks
Narwas enampakkumistele Jakob, Semjon
ja Pawel Poljakowide wallaswara, mis
toosneb peasjalikut nahatäubaft, peale
jelle poe ja fortterite fistejeade, tsaari-
ning duumarahad. Wallaswara on ofa-
joni jaofts hinnatud 19.412 krooni
93 jendit peale.

Alfnad wiijati fiiwidega puruks.

Narwa wallas, Kalliwere külas on
kaupmees Pawel Sāti afnaw puruks lõ-
dud. Afende purustamist on toimnud
joobnud olekus Robert Salomon ja
Semjon Kodafts.

Narwa teater.

Laupäeval, 18. aprillil, kell 8½ õhtul
H. Randsepa komöödia „Mikumär-
di“.

Pühapäeval, 19. aprillil, kell 8 õhtul
„Estoonia“ teatri primadonna Milvy
Laidi ja narwaka Alfred Sälliku
rõimseks rõõrusetenduseks operett
„Viime rals“.

22. aprillil M. Erdenko riulikont-
sert.

Pääsmete eelmüük awatud.

TEATRI BUROO.

Narwas paljastati poistite wargabande.

„Nõõwliste-koobas“ warastatud kraami hoitukohaks.

Narvas ja ümbruskonnas toimitud 20—30 varguse ümber.

Eile paljastati Narwas kriminaal-
politsei poolt 9-liikmeline poistite
wargabande. Bande liikmeiks on olnud
järgmised poistitejed: G. S., A. S., P.
M., W. A., G. L., G. L., A. S., W. S.
ja J. A. „Piraatide“ wanabus kõigub
8—14 aastani. Ninameesteks on olnud
G. S. ja J. A.

Nimetatud poistiteje poolt on pan-
dud toime terve seeria wäiksemaid war-
gusi Narwa linnas, Narwa-Jõejus ja
ümbruskonnas. Warguste üldarwu pole
weel jõutud politsei poolt kindlaks teha,
kuid arwatavasti kõigub jee arw 20—30
wahel. Poistitejed on warguse-tegevust
alanud juba läinud aasta sügisel. Nad on
efsalgu krattideks olnud wäljapuu- ja
alamiljaadades ja la kartulipõldudel.
Warastatud kraami peidukohaks on ol-
nud tuntud Narwa rõõwliste-koobas, mis
asub Narwa-Jõe wafatul talbal raudjüla
lähedal. Sellesse koopasse pääs on ras-
tustega seotud ja koopas wiibimine hä-
daohult, jelt jageli langeb laest kivitükke
maha. Noori „higagolasi“ pole aga jee
jube rõõwliste-koobas sugugi hirmutanud.

Nad on ifegi koopas mitu korda tule ma-
ha teinud ja warastatud kraamist toitu
walmistanud. Talwe jootjul on nad ma-
jadesst mitmesuguseid wäiksemaid war-
gusi toime pannud, mis neil õnnestunud
ajalohedemüügi juures. Nad kääpsid lehti
pakkumas majast majja ja kui leidjid
fortteri, kus nende fisteastumisel kedagi
sel fismapilgul ei wiibinud, siis pisteti
mõni käepäraht olew aji taktu ja koke
lasti jalg. Rahjusaajad suuremalt jaolt
pole neid wäitjaid wargusi politseis re-
gistreerinud. Sama poistiteje poolt on
ta pudelite-wargus pandud toime Nar-
wa jaama juures ajawaft laoft ja laewa-
omaniku Kõifõnemi keldrii ning elektri-
lampidewargus Cesti jeltji „Jlmarije“

Narwa kose asi selgumas.

Narwa kose n.n. wäiteje kontjesjiooni
asjas wabar. walitsuse poolt fujundatud
ministrite erifortisjon riigiwanema afe-
tälja wälisminister J. Tõnisjoni
juhatusel kuulis ära esmaspäewal Cesti
elektrijelti ekspertide ja teiste asjatund-
jate arwamised. Nii pidi jeltguma kolma-
päewaks.

Narwa hakkab tootma jõntoitu
loomadele.

Narwa linnawalitjuse poole pööras
palwega A. Neumann, et temale lu-
batats Narwas, Tallinna maantee nr. 4
awada heina- ja jahujahwatamise wesi.
Kriimees tahtwat hafata põllupidajatele
uues weskis wahmistama loomajäntoitu.

„ALUTAGUSE ELU“ ON

ajaleht kõigile! „Alutaguse Elu“ toob teateid välis, sisemaa ja oma nurgast. Ajaleht, kes äratas ja sunnib mõlema

Uhest unustuse jäänud kohusest.

Ingeri hõimule enam lähelepanu.

Soome lugupeetud riigimehe ja tunnusma teadlase prof. E. N. Setälä külastat mõeldud pühapäeval Eesti-Ingeris pühapäevilist tõealepanu. Eriti siinpool Soome lahte on jelleks küllalt põhjust. See külastat tõendas veel tord, et Soome rahvas tahab luua kõige lähemad sidemed oma hõimurahvastegea. Sealtpool ei unustata ka ühtlasi tõeale. Hinnatakse ja ajatakse sulatada ühte jeda waimlikst pärandust, mis loob hõimuühenduste reaalsuhtluse ning tannab rahvuslikku taju.

Ingeri wõrsub tord wahelülit, ta tahab jeda juba praegu olla Eesti ja Soome wahel. Seda on Soomes tunnustatud ning siinpoolse suunitatse täie teadmisega. Soome torraldab Eesti-Ingeris ujuelu, wälisühendust. Saadab omal kulul siia instruktoreid ja üliõpilasi. Wälises, mahajäänud Ingeri kultus wõrsub soome waim ja kultuur. Sel-dafse ju, et talle waim, ja talle kultuur, jelle poole hoiab ta rahwas. See on eriti wäliserahwaste juures tegur, mis annab jõudu. Selle hindamisega puudub eestlasele, nii kurb, kui ta ei ole, tarwiline meel, mis aga Soomes nii eestlasi on arenenud.

Soomlased on teinud oma ametlikule wälispoliitilisele libedaid ettepaneid wiimajal ajal liig ametliku ja külma juhtumise pärast Eesti. Meil ei ole küll alust olnud jellest ettepanekute oma wälispoliitilise juhtidele. Oleme iegi majanduslikke ohwreid toonud Eesti-Soome hõimuühendust. Wirumaa kartuleid kas-watav põllumees ja piiritusewõtaja raudlane on jelles wabest kõige teadlikumad. Meie oleme itta pidanud werd paksemaks weest, et lahiliust ei wõiks olla meie tunnetes wemastahwa wastu.

Agaga me ei näe enda lähedale, jinnas kus peaks meie oma siemine asti olema torraldada. Eesti-Ingerist saab Soome.

me-Ingeri ja jeda täie õigusega, jelt meie hoiame eemale. Meie ei ole midagi peale ristimisele ja maabeteeteldamiste wäim-ingerlastele pakkuda. Kohapealset tegelased ei junda mitte palju. Tartu atadeemiline pere on koguni unustanud tänapäewa Ingeri, jellajena, nagu ta on, Narwa-jõe tagamaal ja jeealpool traataeda. Meie loibus wõrsub meie jõbrad. See on rahvuslik taotus, mis annab end libedalt tunda, kui mitte nüüd, siis ometi tulewitus, kui seijame juba tõis-astja ees ja hilja on jeda heats teha.

Jaga rahwas on oma ijeteadmisega ärtamiste aegadel hell ja tähelepanelik. Ingeri jirgub ijeteadmisega rahwana, kuid mitte termikuna, waid küllustatult, mitme riigi ajana. See on Ingeri turg jaatus. Suurem osa Ingerist on punase Wene-maa osaks jäänud. Ingeri wabaduswõitlus tosin aastad tagasi lõppes wäheste tagajärgedega. Wene-Ingerist on jaabund turbi jõnumeid, eriti wiimajal ajal. Jeteadew rahwatõug ei paendu nii terget bolschewistide hullustustele. Märat-jemas on Ingeris punane terror. Kaste, wilets ja kurb on elu Ingeris. Ei ole perelonda, tes wõiks rahus ja lastmata elada. Sajad ja tuhanded perelonnad on paistatud laialt mõdda Sarnaatia la-gendike. Põline Ingerimaa ajustatule weneelastega. See on meelit rahwuse hä-witamine. Soomes otjitatse abi, walitus protesteerib, rahwas protesteerib. Tel-dafse, et jee ei haawa mitte iisti inim-likke tundeid, waid ta riigi au. Ingeri hõimule pühendatule Soomes suurt tähelepanu. Kaastunde-küllastat eesmaajoo-nes oli ta end. wälisministri prof. Setälä oma läinud pühapäeval Eesti-Ingeris. Seal hinnatule jarnast tähelepa-nuawaldust juure hõimurahwa eijundaja poolt täie kiindumusega.

Kuid mis oleme meie teinud? Kas tõesti waid waatame pealt! Phl.

Koolioludest Ingeris.

Kalliwere ja Kullaküla algkoolide ühendamine pärawatral.

Narwa walla Kalliwere külas walmis uus juur koolimaja 1926. aastal ja läts matšma umbes 4 miljoni senti. Poone on ehitatud ajandute kohajest ja on õhu-tüllustat ning puhustat moodjamaid Nar-wa-tagustes waldades. Tänamu talwe kohja turdawad kohalikud talumehed, et koolimaja hakkawat neile üle jõe kaima. Suured ruumid tahawad tublisti kütta, puid minewat palju. Ka ei olewat kooli-maja ahjud kõigiti head. Uus maja on wõõrdamata ja ei pea sooja. Tänamu juurel tawatjettatse maja wõõrdada. Selleks wõeti walla eelarwesse 1000 krooni. Poone siemise ehituse töö lõpetamisel kulub jamuti 1.000 krooni, kuid et walla eelarwet ei wõidud koormata, siis tawatjettatse tulewal aastal ehitus-töö lõpule wiia.

Koolis läib praegu umbes 100 ingeri last, kuid ruumid on küllalt avarad, et jinnas veel enam mahutada. Praegu töötab Kullakülas teine ingeri algkool. Kool on talumajas ja seal on ainult 16 õpilast. Ruumid on halwad, mispärast tabet-tatse kool üle wiia Kalliwere unde koolimajja. See mõte on seisnud juba pite-mat aega pärawatral, kuid tänini pole juudetud asja otjastada.

Koolide ühendamine wähenatks tun-duwalt walla wäljaminekuid ja on laste terwishoiu seijutkohast iegi soowitaw. Koondamiste poolt tõneleb, ta jee asjao-lu, et Kullaküla kooli õpilaste arw ei anna wälja normi. Millal koolide ühendamine teostub, on praegu raske ütelda.

Vasknarva ja Skamja kellade-helinas.

Pühitselakse ülestõusmisepühi vana kalendri järele.

12. aprillil algas Wasknarwas ja Skamjas lihawõttepühade pühitsemine wana kalendri järele. Wasknarwa ajub Narwa-jõe wafatul talbal ja Skamja pa-remal talbal. Wasknarwas on elanite arw 1500 ja Skamjas 1000 ümber. Mõ-tema küla juured kirjwad ajuwad jõe-kal wastastikku. Nende kirjute tellad on nüüd pandud helilema. Warahommitust kuni hilja õhtuni seijawad mõlemad kü-lad ja terve ümbrustond tellade heli-nas.

Õjimehe püha õhtul oli ta Wasknar-was torraldatud kaks peoõhtut, mis jee-ford ilma lahinguta lõppesid. Samuti ta Skamjas peoõhtu läts rahulikult mõdda.

Tühjendas kiriku korjanduskarbi.

Wenelane ei löönud „risti ette“ kurjaks teoks pühakojas.

4. aprillil warastati Narwa-Jõejuu wene kirikus ajuwat korjanduskarbi 25 krooni raha. Kiriku rahawargusest teatati Narwa kriminaalpolitseile. 14. ap-rillil läts politseil torba findlaks teha, et kirikut on raha warastanud Narwa-Jõejuu alevi elanik Georg Lufjanow, 18 a. wana, tes waremalt juba tohtu poolt karistatud ja Gortu koloonias ka-ristust kannud. G. Lufjanow tunnistas oma süüteo üles.

Wasknarwas ja Skamja kella-helinas. Pühitselakse ülestõusmisepühi vana kalendri järele.

Olgeusu piiskopp Jürinarch-talurahwa sõber.

Kuulas Wene õstutied 1841. a. pidasid mõistust wene-õiguse waimulikega.

Mag. A. Soom.

Käesolewal aastal jaab täis 90 aastat jellest ajast, mil ilmusid Wõna-Eesti talurahwa seas eijemised enam-wähem sihtindlad nõudmisel talupoja majan-dusliku ja õigusliku olulorra paranda-miseks. Siin astus eesti ja läti talupoeg, tes jeni oli olnud sõnakuulelik mõisa ori, juba teatama poliitilise tegurina ajaloo näitelawale, pannes jelleaegsed Balti ailemtihid ja asutused luteriuse kiriku-õpetajast tuni findrallubernerini kihama ja energiliselt ähwardama häbaohu wa-stu abinõusid otjima. See mõitus ei piir-dunud ainult kitta Balti näitelawaga, waid jündmus löi tugewaid laineid ka pealinnas Peterburgis.

Talurahwarahutusi tuli Eestis ette waremaltki, kuid need olid enam-wähem ürfitud juhused, mis lõllele löid jinn-jal

mõisniku rõhumi te tagajärjena. 1841. a. jündmused aga eijemised peaaegu kogu Liwima kubermangu piirides, ulatudes nii eesti- kui läti alale.

1841. a. kärimise tekkimise peamijeks põhjusteks, mis meeled laial alal rahutuks muutis, ei olnud niimõrt talupoja seiju-orra pidew halwenemine, kui forduwad italsusaastad. 1835., 1836. ja 1837. aastate italdusest ei olnud talupojad jnutnud veel toibuda, kui 1840. a. tuli haruldajelt wiimane juwi, mis ei mõi-malbandud ei heina ega wilja torjata. Kohati, näitaks Enajõe ääres, oli wesi 7 jalga üle normaalseijundi. Kõrgemal tohtadel niidetud hein mädanes wihma tõttu täiesti. Lufajehinamadel ei jaad-dud heina kõrgewee tõttu üldse niita. Wiljapõllud sarnanejeld soodega, kus löt-lajad olid tihhi üle labajala wees. Wil-jajaat oli äärmiselt tehnu nii wäartuselt kui hulgal. Kuttijepõllud jundeti jee-menidada ainult läbi häda. Taludel jäid nad juurelt ajast äälsse jee-menidamata. Dras tõusis maawalitus, täis umbrohtu ja oli juurensijst puretud. Nii häwis saagilootus taluwilja juhtes järgmijeks aastatks.

Viru tööstusrajooni praegusest seisukorrast.

Narwa suurtööstuswabrikud wähenatwad tööpäewade arwu nädalas. Saawestitel suwets tööd kõige enam 1½–2 kuuts. — Piiritusewabrikud töötawad latu. — Telliskivi-tööstus täiesti joigus. — Elu-wäl-jadel tegewus elawam.

„Viru tööstus ajab läbi piskuga ja ootab paremaid aegu“.

Wirumaa tööstusrajooni praegu seijutorra üle oli meie lehe eijundajal ju-tajamine Narwa 3. jaostonna tööstaitse insp. Wuhtiga, tes jellest järgmij:

„Narwa telliskivitööstuse seijutorra on ülemaailmijele depressiooni tõi-tu wõrblemijele raste. Wälisurgudel üle-tab taubapattumine nõndumise, mispärast labudes seijawad realiseerimata jureed tagawarad. Inglismaal ja Sarnamaal on suletud kuni 80 protjenti telliskiviwabri-kuit, ja needki wähejed, mis edaji tegu-sewad, on raskustes. Ildine majandus-triis on loomulikult mõjunud ka Narwa telliskivitööstusele. Wälisinaa turad on toormatub jaadustele, kuna tobumaa turg ei mahuta niipalju jaadust, kui wab-ritub ta praeguise töö juures toodawad. Kreenholmis wallandatakse aeg-ajalt wä-hemal arwul tööstij ja toondatule töö-päewade arwu nädalas, et wõimaldada tööstistele wähejti teenistust. Parem ei ole seijutorra ta kaleni- ja knaawabritus. Tellimij on wähe ja needki wähejed. Tööstiste toosjettu juuremat toondamij ei taheta jüsti ette wõtta. Küll aga piir-atatse töötundide arwu nädalas. Eina-wabritus lina-õjafond on jalgumijele eel-loodetule jüsti, et tellimiste saumijega wälisimaalt juudetatse itwidetida trii-tiline olulord. Jute-õjafond töötub ena-m-wähem normaalse toormatusega, kuid jute-töö hinnad on wälisurgudel niimõrt madalad, et töö tajub halwasti.

Narwa-jõe talustel tööstij igal ju-

wel juuremat jae wesiid — „Jureit“, „Narwoma“ ja Siwertij jae wesi —, kuid tänamu tewadest metjatööstiste seijutorra pole juugij eesjiline. Siwertij jae wesi põles maha ja jelle itesehitamij ei wõi olla juitugi. „Jureit“ ja „Narwoma“ hakkawad jureit täina, kuid ai-mult lühemaks ajaks. Metjamaterjali on astetud kottu wäljemaal mädal. Selle ümbertöötamine wõib aega kõige enam 1½ — 2 tuud, pealegi on olemasolew metjamaterjal jautatud lake wabritu wa-hel. Praegu pole veel jalgunud, millal jae wesiid hakkawad täina. Parem seijutorras on Narwa linnajae wesi. Lin-naal omal on tublisti meelud kottu met-jamaterjali ümbertöötamijeks ja jae wesi-it jautawad ta eraijitud wähematule tööstis, mida pole wõimalik läbi wiia juurjae wesiit, nagu on jeda „Jureit“ ja „Narwoma“.

Ka Wirumaa piiritusewabri-kute olulord pole juugij kiidumäärt. 50 piiritusewabrikust töötub umbes 40. Kiigi norm aastas on Wirumaa 150.000 kraadi piiritust, kuid toobang oli läinud aastal kahetordne, millest praegu labudes tublisti üle poole. Pi-iirituse hind on praegu wõrblemij odam — 2 jenti kraad, — mispärast piirituse-töös-tus kirajseb.

Tegewus telliskivi-tehastes, midijest oli mõni aasta tagasi Wiru-maal õige rohkesti, on täiesti joigus.

Vaikse järve lu hävimisel.

Narwa ümbruse kannim wäljajõidukoht metjast lagedaks.

Kaitsemeis Saarkülas põhjajiku laastamisel.

Waike järve Kojona-jõe käärude ja jaarestituga ning kalbametjadega on kannimad wäljajõidu-toht. Siia torral-datule wäljajõite Narwast ja ümbrus-tonnast. Meeljasti meedawad õhtupooli-tuid Kojona-jõe waituses Narwa-Jõejuu juwitajadi. Meretuultest eest taitseb jär-we ümbrust tihhe männimets.

Järwe kalbametjad, et jäästa taunij tohtu, wõeti terwishoiu kaitse alla ja neis on igajugune raiumine keelatud eriliste lubadega, millijest annab maawalitjuse wabata tomisjon, tulu peab kuuluma ta maa terwishoiu arsti. Terwishoiu kaitse alla wõeti oja riigimeit ja mere ning järwe wahel ajuwad Karstala ja Saarküla kogutondade metjad. Saarküla kogutond palus äraiganenud ühtlasi puid wälja raiuda. Mõõdunud aastal weeb-ruaris andis Wiru maawalitjuse tomis-jon, tulu kuulujid maawalitjuse tootord-ne eijemes H. Kiitwer, maa-artist dr. Jaga-ho ja Narwa metjaillem Tiismann, Saarküla kogutonnale lisa terwishoiu kaitse alla wõetud metjast raiuda wälja puid, mis jamebamad kui 25 fm. Kõhtabel, kus föis puud on jamebamad kui 20 fm. eht 8 tolli, lubati teostada walitraitet jell moel, et wähemalt iga 10 meetri peale üts puu jääks taswama. Sarnane luba andis wõimaluse Saarküla kogutonnale taitjemetja põhjalitult laastamijeks.

Witmesjused jellestule järele algas raiumine käesolewal tewad-talwel. Maie ijetloom kujunes otjetohejeks laastamijeks. Põolimatult tehti lageraitet ja raiuti märkja peenemaid puid. Kuuldujid mit-melt poolt protestid. Metjawalitjuse raiu-mijst taitistada ei jaanud, jelt jeaduse järe-le on pandud järelewalwe ja wastutu-sele wõimise õigus omawalitjuse peale. Läänud esmaspäewal oli nüüd kohale jöitnud Wiru maawalitjuse abiejimees H. Kiitwer raietohtij üle waatama. Nagu tuuleme, ei tawatse maawalitjuse laasta-

wat raiumijst jeeisma panna, waid koha-peal on tehtud waid mõningat hoiatust ja raiumijele järelewalwe on pandud Narwa wallawalitjuse peale. Seega mõib kogutond jaitara rahulikult Waike jär-we ilu häwitamijst.

Nagu tillaelanitelt kuulba, piüüawad nad weel käesolewal tewadel juurema oja metja maha raiuda. See on juur-tahju, jelt metjamaterjalide hinnad on eärmijest madalad, kuid küllamehed ei tihhi jellest. Kuuldamasit tahab kogutond peale raiumijst anda maaala riigile ja nõudada kuffti teijalt maad ja metja wastutajaks.

Üleriiklikku kaitsejõudu-päewa tänamu ei tule.

Peetaks tulewal aastal Narwas.

Üleriikline kaitsejõudupäew pidi täna-wu peetama Narwas ühel ajal Wirumaa laulupeoga. Kaitsejõudu ülema kätul jaadeti nüüd ringkiri maaletfondadele tead-mijeks, et kottuhoiu mõttes, kuna kaitse-lijdu toetusjunnamijst tänamu on kärebi-tud, jääb kaitsejõudupäew pidamata. Järg-mijel aastal tulewat kaitsejõudupäew siis-ti pidamijele ja nimelt Narwas.

Kruusawedu teedele lõpetati.

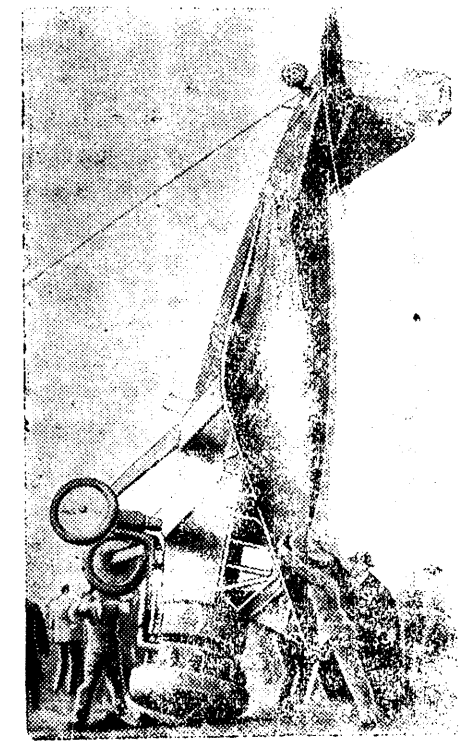
Narwa-tagustes waldades lõpetati hijuti kruusawedu. Kruus weeti teede parandamijeks riigi kulul ja naturaalkohuslaste poolt normi-teede tegemijeks.

Traktori-juhtide kursused lükatid edasi.

13. aprillil pidid algama Narwas põllutöömajinate ja traktori-juhtide kur-sused. Kurjuste algus lükatid aga edaji 5. maini.

Sõwawte Narwa apteekides.

15. aprillil kuni 19. aprillini on sõwawte Peetri apteegis, Peetri platil.



KÕRGUSREKORDLASE LENNUKIT UPITAMAS.

Ameeriklanna Ellnor Smithi len-nuk kukkus hädamaandumisel pärast ebaõnnestunud kõrgusrekordi katset ümber, millisest olukorrast ülesapitamise ajal päävapiltlik ongi momenti kasu-tanud. Julge naislendur kaotas 8000 m. kõrgusel meelemärguse. Alles mitme-tuhande meetrilise kukkumise järele tuli Smith jälle meelemärgusele ja sai hädaraewalt hädamaandumise ette wõtta.

Põllumajanduslikud kursused Kalliweres ja Kullakülas.

Teijipäewal, 14. jtp. algasid Kullakülas ja nelpäewal, 16. jtp. Kalliweres põllumajanduslikud kursused. Kurjuste peamijeks eesmärgiks on juht-nõõrde andmine eriti juht siimataswa-tuse ja aianduse alal.

Vektoriteks on jaostonna agronom ja erijeltide nõuandjad. Kurjuste peat-tatse mõlemas külas koolimaja ruumes, algajega tell 7 õhtul, ning jettawad Kullakülas 3 ja Kalliweres 2 päewa.

Talurahwas läts jellajele olulorras wastu äärmijest rastele ja lootustule talwele. Ja warstigi awaldusid loomade, weiste ja laumaste juures alatoitluse ja wihmase juure tagajärjel haigestumijed, mis lõppejeld jageli jurnaga. Mõnes kohaas jureid paljudel taludel föit jarewlo-mad, ojal taludes jäi neid õige wähe järele. Warsti oli ta inimestel nälga mar-aks, mis aina juurenes tewade ja juure poole. Nälgiwa talurahwa seijund oli jeda lootustun, et puudusid peaaegu igajugusjed wäljawaated wälisabile. Waga-siatiade piiratud tagawarad olid warstigi läbi, nagu jeda wõib järeldada talupo-ge wastawajst awaldusjst 1841. a. ju-nel. Mõisniifud, tes 1819. a. matšma pandud talurahwajeaduse järgi polnud enam tohtustatud talupoegade eest hoolit-jema, olid üldijelt passijwised. Suur osa mõijaid aga oli italduse tõttu iegi ras-les seijutorras ja ei jautnud wilja ja raha puudusel ta hea tahtmij juures ta-lupoegi aidata. Mitjatufijst toetule jaa-mijele peale polnud jamuti juuremat wäl-jawaateid, jelt paljudes teistes Wene-maa kubermangudes oli italus olnud weel juurem kui Liwimaal. Alles 1841.

ku feisri ning kroonu wahel on waac-nul ja lahutaw töe mõisnike wõtmu-räol, mis warjab riigiwõimu eest talu-rahwa hädaajid ja temale ojak saawat itekohut, teijest hiljeit aga moonutab oma huwides feisri jeadusi ja kaskusid talurahwa seijundi parandamijeks. Käit-letawal ajal püüdisid talurahwas jellest tohtest läbi tungida, loowides otjett, wa-henditud kottkupunumijst riigiwõimu eijundega.

Äärmijest rastes olulorras wiibides oli rahwas wäga wastumõitlik kottkugu kuuldujst, mis pakkusid wäljawaateid raskustele wälja pääjemijeks. Üks jellane kuulujutt lewis 1841. a. mais Wõnnu kreijis, eriti Rantau ümbruses laiali. Sõneldi, et Liwimaa taluraha-wale olewat lubatud Wene-maale wälja rannata, kus neile hõit tingimijst maad antawat. Kuft jee kuulujutt alguse jat, ei ole ta jeni find-laks tehtud. Wõtistse arwanijst jargi ole-wat jee harjuskite läbi Witebski kuber-mangust Liwimaale kantud. Mainitud kuulduste põhjal hakkasid mai lõpul talu-pojad Kiiga ilmunu, et asja kofta täp-jemaid teateid jaada.

Endist vene keskkooli kauaaegset õpetajat ja inspektorit

KONSTANTIN ANTROPOV'it

mälestab leinas

Narva linnavalitsus ja Koolivalitsus.

Oma õpetajat

Konstantin Antropov'it

Leinavad Narva nais- ja meesgümnaasiumi
endised õpilased.

Oma kauaaegset juhatuset liiget ja kaasvõitlejat

KONSTANTIN ANTROPOV'it

mälestab leinas Narva Loomakaitse selts.

Narva teater „Võitleja“.

24. aprillil kell 8 õhtul

korraldab Narva Jaktklubi

Ballet-õhtu

Estoonia" teatri balleti solistidega. Solistid: pr. Elly Kubjas, Mafalda Koit, Klaudia Maldutis, hra Reinhold Koll ja Boris Blinoff. Klaveril saadab Kasimir Shypris.

Juhuslike asjade äri
avamise puhul

Narvas, Hermann tän. nr. 15

odavalt müün
ja kallilt ostan
igasugust peetud asju.

14

Päästejaama ehitus oli nüüd hult tehnikut, kui üks avanes ning tõrjuti lohistas väike Peeter Spiegi sisse.

Tine Schaffner katkestas kõneluse noore, rafada naisega ja waatas uksele. Waitne jutukõin lakkas järsku.

Tine Schaffner märkas kõigepealt tõrjuti tõrjet kogu.

„Siin toon teie lemmiku, preili,“ naeris see, astus ettepoole ja sõnas: „Tere hommikust!“ — ning ajutas Peeter Spiegi, kes lotupüüfina tõrjuti käsiwarrel rippus.

„Ah, ja püha peletis“, hüüdis Tine Schaffner, löi käi tõtku ja naeratas tõrjuti, siis kõigi juuresolijate poole: „Juba jälle, härra Spieg? Juba jälle?“

Wäite, kahwatu müüritööline ei olnud veel meelemeeltujel. Ta märkides kogu kehast, filmid olid juletud, ahwardas luktuda ja peitis oma pea tõrjuti rinnale.

„Noh, tulge siia,“ lausus Tine Schaffner, „tulge siia, pisut veel uinatut... see on teile hea.“

Ta päästis wäite haleduse-hunniku tõrjuti rinnalt, ja Peeter Spieg langes nüüd tema kätte.

„Wiime ta sinna, sellesse kambrisje...“ ajutas Tine.

Doktor Brunner oli tulnud ligi, samuti paar tüdrukut, kes päästejaamas talitajid abitarvitajaid

üks tüdrukust haaras kinni müürjepa paljastest jalgadest, Tine hoidis taenla alt. Teine tüdruk tõstis talt taldami üle mõtta. „Vaske olla, Emma.“ tänas Tine, „küll ma tulen toime! Edasi.“

Peeter Spieg magas.

Juuresolijad waatasid tema äravõimist tummalt pealt. Ühed pahajelt, teised kaastundlikult.

Juubnuud müürjepa järgitati ainult ühele narile, mis oli toas. See oli wahalinaga üle tõmmatud ja Peeter Spieg hakkas koge külmast lödijema.

„Dooge fähfu waipe,“ andis Tine tüdrukule käju, pööras siis doktor Brunneri poole ja päris:

„Noh...“

Doktor Brunner waatas haliwaksapanewalt magajale. „Täis kui tint,“ urises ta.

„Terawmeelne diagnoos,“ naeris Tine.

„Meetud joomine,“ lastis doktor Brunner endast weel kuulda, „külm õõ lageda taewa all...“

ega ole targemat haigetele kopludele...“

„Ah jaa,“ ohtas Tine.

„Seetõttu weel pääseb,“ rahustas teda doktor Brunner.

Tine andis tõrjuti tõe.

„Täna teid, et tõite ta mulle.“

„Oh, palun,“ kogeles see, „pole tänu wäärt... meie toome säärajed kunded ju ikka teie juure... oleme ju rõõmsad, kui saame neist lahti...“

„Ühtelge, palun,“ päris Tine, „kas mõniste teadustada tema naist... wõi pean teidagi teist saama?“

„Noh,“ kõhles tõrjuti, „mul testab teenistus weel üks tund... aga siis...“

„Ei, ei,“ hüüdis Tine, „Betty läheb koge järgi... nii on parem...“

naine saab waremalt kuulda... ja...“ ta naeratas, „... teie tulekust ja tõhtlasi wiimati.“

Kadunud noor

HUNDIKOER

nimi „MARU“

Tundemärgid: Pruunikas-hall, kõrva otsad loris. Teatada: Narva, Vestervalli tän. 18. Marksi lilläärisesse.

Wõin wene teelt õpetada

rääkima, lugema ja kirjutama lastele ja täiskasvanutele. Wõin ka kodus käia. Tasu kokkuleppel. Kirjutada slt. „Vene keel“.

Korralikku kellasepa tööd teeb

L. Reimer,

Posti tän. nr. 59-a.
(Soobiku matmisbüroo kõrval).

Moodsate jalanõude kauplus

G. Antipov

Joala tän. 18. Telef. 1-46.

Rikkalik väljavalik hooaja kaupadest, valmistatud paremast väljamäe savroost, Pariisi ja Viini tasong.

Ilmakuulsad „Tretorn“ kalossid.



Hinnad soodsad.

Odavasti ja hästi viimase moe järele mõite riidetuda ainult

D. Michailowi malmisriiete kaupl.

„EESTI KAUPUS“ Hermanni tän. nr. 13 telef. 3-37 ja Joala tän. nr. 11.

Rikkalik väljavalikus naiste- ja meesrahva kevadpalituid ja vihmamantleid

Härrade kostüümid, smokingid jae.

Tellimiste vastuvõtmine. Töö kiire ja korralik.

Täielik vastutus töö headuse eest.

Hinnad väljaspool võistust.

Kuulutus.

18. aprillil s. a. kell 10 müüakse Narvas, Rahu tänav nr. 19 — grupi staabi hoovis avalikul enampakkumisel 1-se suurtükiväe grupi päralt olev kaitseväge kolm mää

HOBUNE.

1. suurtkv. grupi majandusülem.

Narva linnavalitsuse elektri osakond teatab, et Kreenholmi elektri jaama ümberkorraldamise tööde tõttu saab tarviduse korral

elektri wool katkestatud

19 ja 26 Aprillil ja 3, 10, 17, 24 ja 31 mail k.a. hommiku kella 5 kuni kella 12.

N. L. V. Elektri osakond.

Narva Metskond müüb

jämedaid propse aiapostideks.

Propsid on metsast väljaveetud Telliskivi küla juure laoplatsele ja kooritud. Müük ruumtr. ja tüki wiisi. 8 jalalise propsi tükk umbes 50 senti.

Müük vastuvõtu päevadel: teisipäev ja kolmapäev Narva Metskonna kantselei Narvas, Ingeri tän. 42.

Valmistame igasugust

mööblit.

Saadaval valmis puusärgid võistlemata odavate hindadega.

Narva tän. nr. 10. Rahukohtuniku vastas.

A. ja B. Silk Jõhvli.

Müia naisterahva jalaga

„SINGER“

Narvas, Tallinna maantee

Nr. 2-a, kort. 2.

Auveres võtab tellimisi ja kuulutusi vastu

Vold Küttis,

olles kohapealseks „P. Eesti“ esindajaks, tuleb tema poole pöörata kõigis lehe asjus.

Spialufets kaupmeestele ja teetarvitajatele.

Et „ESTA TEE“ oma kõrge väärtuse, hea aroomi ja peene maitse poolest omale üle Eesti suure tarvitajaskonna on võitnud, siis on nii mõnigi konkurent treppakkija oma alaväärtuslikele teele „ESTA TEE“ etiketti ja pakkimiseviisi järele aimama hakanud — pakuakse ja müüakse minu kõrgeväärtuslike „ESTA TEE“ päine neile ostjatele kes seni „ESTA TEE“ paki varvi järele on ostnud.

Sellepärast palun lugupeetud „ESTA TEE“ tarvitajaid ostmise juures hooliga tähele panna, et igal pakil „ESTA TEE“ nimetus peal oleks ja kus seda ei ole, nõuda ainult „ESTA TEE“ müüja tee kõrge headuse eest vastutab

Tee sorteerimise ja pakkimise tööstus „Tee-Import“ Tallinnas, Suur Tartu maantee 3.

Kellasepa- ja kullasepaäri

M. Wõhma

Joala tän. 18

Telefon 267.

Soovitab:

Tasku- ja käekellasid suures valikus parematest Shweitsi wabrikutest. Ilmakuulsaid selma- ja äratuskellasid firmadest Gustav Becker ja Junghans. Kuld-, hõbe- ja kristallkaupsid odavate hindadega.

Õnnelik on see, kellel lahti teejõule, ilule ja rikkusele.

Hea tervis on ilu ja jõu pandiks, viimased aga toovad rikkuse. 90% kõigist kümetushaigustest on tingitud märgadest jalgadest.

Parimad Eesti saapamäärde

„Shimmi“ „Polar“

„Kalur“

kaitsevad jalanõusid ja jalgu märja eest.

Teelan oma lugupeetud ostjatele, et olen oma

Valmisriiete äri „Odav“

Igasuguseid moodsaid hooaja jalanõusid ostate ainult

K. Pitsi

jalanõude ärist

Joala tän. 16, Narva.



Vastutav toimetaja: Hans Lill.

Väijaandja U. U. „Põhja Eesti“.

M. Minis'e trükk, Narvas, Rahu tän. 15.

15